

Ieder met zijn gezin

De uitdrukking ‘Ieder met zijn gezin’ komt 3 keer voor in de Hebreeuwse Bijbel: Exodus 1;1, 1 Samuel 27:3 en 2 Samuel 2:3. Woordelijk zou de vertaling moeten zijn: ‘Een man en zijn huis’, maar het lijkt terecht dat vrijwel alle vertalingen kiezen voor ‘ieder met zijn gezin’. Want het woord ‘man’ kan goed vertaald worden met ‘ieder’, en met ‘huis’ is in dit verband zeker huisgezin bedoeld.

Toch is hiermee niet alles gezegd over deze paar woorden.

Zoals de Masoreten aangeven komt de uitdrukking ‘ieder en zijn huis’ 3 keer voor in de Hebreeuwse Bijbel. De andere twee plaatsen zijn 1 Samuel 27:3 en 2 Samuel 2:3. Op die plaatsen gaat het over David die verantwoordelijk is voor een aantal verschoppelingen die een veilig heenkomen bij hem gezocht hebben. Daarbij hebben die mannen ieder hun gezin meegenomen.

In 1 Samuel 27 biedt David zijn mannen met hun gezinnen een veilige plek waar Saul hen geen kwaad kan berokkenen.

In 2 Samuel komt David in zijn thuisland en daar biedt hij zijn eigen gezin en zijn mannen met hun gezin een veilige thuishaven.

Zo’n veilige situatie lijkt hier in Exodus ook te worden geschetst. Jozef heeft voor zijn familie gezorgd dat ze een plek kregen waar hij hen tijdens de hongersnood kan onderhouden. En daarna kan het gezin van Jakob daar uitgroeien tot een volk, zonder beducht te hoeven zijn voor vijanden.

Door de Masoretische opmerking in de kantlijn worden wij gewezen op een overeenkomst met de andere twee teksten waardoor de uitdrukking ‘ieder met zijn gezin’ aan betekenis wint en wij opmerkelijk gemaakt worden op het feit dat Gosen een beschutte plek is voor de nakomelingen van Jakob.

Lukas de Groot, Januari 2025